



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Cautela Confessarii Pro Foro Sacramentali Occasione  
Decretorum S. M. Alex. VII. Innoc. XI. Et Alexandri VIII. ...**

**Matthaeucci, Augustín**

**Francofurti Ad Moenum, 1711**

§. II. Eucharistia, ut est Sacrificium.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-40684**

pro vel, & particula nisi pro non: adeo ut sensus sit: si neque manducaveritis carnem Filii Hominis: vel, neque biberitis ejus Sanguinem, non habebitis vitam in vobis. In Scriptura, sæpè particula, &, pro disjunctiva, vel, usurpatur; ut Exodi 21. qui percusserit Patrem, & Matrem (hoc est Patrem, vel Matrem) moriatur. Tum quia, qui dixit: nisi manducaveritis, &c. dixit etiam: si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Joan. 6. Maxime etiam, quia Corpus Christi non est sub speciebus panis exanime, & mortuum, sed unà cum sanguine; nam licet ex vi verborum, Hoc est, &c. directè, & per se ponatur sub illis solum Corpus Christi, tamen propter connexionem, & concomitantiam est sub illis etiam Sanguis ex dictis num. 3. ergo Fideles, qui accipiunt Corpus Christi, etiam ipsius Sanguinem sumunt.

Per accidens posset quis obligari ad sumendam Eucharistiam in multis occasionibus, in quibus per se non obligaretur ex Christi præcepto de sumptione ejus, ut, dum quis cognosceret summptionem ipsius esse necessariam, ut præservaretur à tentatione aliqua gravi, & peccato mortali. Poncius.

22. Queritur, in quo differant recipere Sacramentaliter, & spiritaliter Sacramentum Eucharistia?

Resp. In hoc, quod recipiens solum secundo modo, spiritali dumtaxat affectu recipit, ut habetur ex Trid. sess. 22. cap. 6. de Sacrific. Miss. Communicans verò primo modo, physice, & realiter species manducat, & in stomachum

Matthæi Cautela Confesi.

transmittit. Vide D. Thom. in 4. qu. 1. dist. 9. art. 1.

## §. II.

## Eucharistia ut est Sacrificium.

NE inutiliter alibi dicta repetantur, te remitto ad 1. lib. cap. 6. ubi egimus de stipendio Missæ, & cap. 28. de dispositione sacrificantis, & lib. 2. cap. 3. de præcepto audiendi Missam.

23. Ideò hic nota: quod licet interdum nomen Sacrificii in latiori significatione accipiatur pro opere bono, quod ad Dei cultum refertur, tamen non omne tale bonum opus est propriè Sacrificium, quia in Sacrificio propriè dicto aliquid sensibile debet offerri Deo: idque, ad ipsius honorem, & in signum supremi ejusdem dominii in creaturas, ac, quòd sit vitæ, & mortis Author, debet destrui, aut saltem immutari. Sic in Veteri Lege, quidquid Deo in Sacrificium offerebatur, destruebatur, vel immutabatur. Cujus destructione, aut immutatione summum ipsius dominium in res omnes declarabatur.

In ea lege sacrificia inter se distincta erant, materia, forma, & fine. Ex parte materiæ, sic erant distincta, ut, si res oblatæ essent animatæ, ut oves, Capræ, Hædi, Boves, Vituli, Columbæ, Passeres, Turtures, *victima* vocarentur, aut *hostia*; Si inanimatæ, & solidæ, non liquidæ, ut sal, Thus, Triticum, panis, &c. *immolationes*. Si liquidæ, ut Vinum, Oleum, Aqua, Sanguis *libamina* dicerentur.

Ex parte formæ, & finis dividebantur:

(Ssss)

ubi



ubi *hostia* igne tota absumebatur, *holocaustum* erat; quod quidem omnia Dei esse, & supremum ipsius dominium in res omnes protestabatur. In *hostia pro peccato* pars una igni tradebatur, pars altera à Sacerdotibus comedebatur. In *hostia denique pacifica*, seu in *gratiarum actionem*, aut ad *impetrandum beneficium*, partem unam ignis absumebat, alia à Sacerdotibus, & tertia ab offerentibus edebatur.

24. Unde Sacrificium propriè dictum solet à Theologis definiri: *oblatio Rei sensibilis ritu aliquo externo? soli Deo facta à legitimo Ministro: cuius rei destructione, vel immutatione recognoscitur Deus, ut supremus omnium Dominus, & vite, & mortis Author.*

25. Ex quibus sequitur, Sacrificium esse actum externum præstantissimum virtutis Religionis; cum consistat formaliter in eo, quod, dum sacrificamus, intendamus immediatè per alicujus rei destructionem, seu immutationem protestari Deum esse supremum rerum Dominum, eique idcirco immensam gloriam, cultum, & subjectionem deberi. Ex quo fit, ut erga nullum, nisi cum gravissimo peccato, sed solùm erga Deum exerceri debeat. Vide dicta *lib. 3. cap. 3. nu. 72.*

26. Queritur, *an in Missa offeratur Deo verum, & proprium Sacrificium?*

Resp. Affirmativè, sic communiter Catholicæ omnes. Definitur in *Trid. sess. 22. can. 1. & cap. 2.* habetur. *Et quoniam in divino hoc Sacrificio, quod in Missa peragitur, idem ille Christus continetur, & incruente immolatur, qui in Ara Crucis semel se ipsum cruentè obrulit.*

Quòd habes ex alleg. descriptione Sacrificii, ad quod requiritur, quòd res, quæ immolatur, & sacrificatur, destruitur, vel immutetur in recognitionem supremi domini Dei in res creatas; in sacrificio autem *Missæ*, res, quæ offertur, & sacrificatur, immutatur, non quoad substantiam, sed quoad modum existendi, quatenus Christus per consecrationem ponitur sub speciebus panis, & vini, existens sub illis modo non naturali, sed sacramentali, & definitivo, sicut fit totus sub tota specie, & totus sub qualibet parte speciei, cum antea non esset talis.

27. Unde posset Sacrificium Eucharisticum describi. *Est oblatio Corporis, & Sanguinis Christi, cuius, quoad modum existendi sub speciebus panis, & vini, à Sacerdote facta, immutatione, recognoscitur Deus, ut Supremus Dominus, vitæque, ac mortis Author.* Illius. *Theol. tract. 6. disput. 5. art. 2. §. 1. num. 44.*

28. Cùm itaque per consecrationem Christus sub illis speciebus tali modo ponatur, sequitur, actionem sacrificandi consistere essentialiter, non in oblatione panis, & vini, quæ fit ante consecrationem: nec in oblatione Corporis, & Sanguinis Christi post consecrationem: nec in fractione, & commixtione Sacramenti; nec in sumptione Sacramenti à Sacerdote consecrante facta: nec in sumptione, & distributione fidelibus, sed in consecratione. Quòd patet. Nam in ea actione consistit actio sacrificandi, quæ fit à Sacerdote in persona Christi; sed sola consecratio fit à Sacerdote in persona Christi, ut bene Becanus *op. cit. de tripl. sacrif. lib. 3. cap. 8. num. 4. discutit.* Et



Et ex isto id fit evidens. Quia, cum in consecratione dicit: *Hic est Corpus meum: Hic est Calix sanguinis mei*, non loquitur in persona propria, sed in persona Christi: non enim est Corpus, & Sanguis Sacerdotis, sed solius Christi: unde dixit Florent. in decret. Eugenii: *Sacerdos enim in persona Christi loquens, hoc conficit Sacramentum.*

29. Unde cum D. Thom. 3. p. q. 82. art.

4. ad 1. dicimus, sacrificium Missæ, sumptum pro actione sacrificandi (nam pro se sacrificata acceptum, dicit Corpus, & Sanguinem Christi Domini) essentialiter consistere in consecratione utriusque speciei. Verum consumptio spectat ad integritatem, vel usum Sacrificii: quatenus Celebrantes debent ipsum Numere, ut participent de oblato Sacrificio, & ipsi opere ostendant, se Sacrificio consentire: ut optimè ibi D. Thomas in corpore.

30. *Dixi utriusque speciei*: quia licet una species sine alia validè consecratur, dum verba Consecrationis à Sacerdote proferuntur circa materiam, idoneam cum debita intentione; tamen illicitè una sine alia consecratur. Nam nunquam licet alio modo Eucharistiam consecrare, quam eam Christus consecravit: sed Christus utramque speciem indivisivè, consecrandam præcepit, ut loquitur Trident. *sess. 2. cap. 1.* Et ratio est. I. Quia Eucharistia est Sacramentum institutum per modum convivii spiritualis, sed ad rationem convivii potus æquè, ac cibus desideratur. II. Quia Sacrificium incrementum Altaris est commemoratio Sacrificii Crucis, ex Trid. *ibid.* ergo, sicut Sacrificium Crucis

non fuit sine Sanguinis à Corpore separati effusione, ita, nec talis separatio, potest sine Consecratione Panis, & Vini representari.

31. Per hoc enim, quòd una species in eadem Missa consecratur separatim ab alia, explicitè representatur mors Christi. Nam, cum *Sanguis, & non Corpus*, ex vi verborum, *hic est Calix, &c.* ponatur sub speciebus Vini: & *Corpus, & non Sanguis*, sub illis, panis ex vi istorum, *hoc est Corpus, &c.* ex Trid. *cit. num. 3.* sequitur, quòd illa consecratio sit quasi mystica mactatio Christi, quatenus scilicet expressè representat mortem, ejusque passionem, per separationem ex vi verborum Sanguinis à Corpore, Becanus, ubi supra *num. 10.* & Gobat. *tract. 3. Alphabet. sacrifician. num. 8.*

32. Dices, Eucharistia est Sacramentum, ergo non est Sacrificium.

Resp. Negando consequentiam; diversà ratione est utrumque. Quatenus est Sacrificium consistit in consecratione, destruente substantias panis, & vini, & substituente loco ipsarum Corpus, & Sanguinem Christi sub illarum speciebus. Quatenus verò Sacramentum, non est actio, sed effectus illius actionis; & sub ista ratione importat ipsas species, ut realiter continentes Corpus, & Sanguinem Christi. Deinde, ut Sacramentum, ex opere operato prodest tantum sumentis, si sit in gratia; ut Sacrificium verò prodest ex opere operato, & offerenti, & pro quibus applicatur, si sint sine obice peccati. Tum quia essentia Sacrificii Missæ respicit essentialiter consecrationem utriusque speciei: essentia

(Sss) e autem



autem Sacramenti servatur in unica specie.

33. Hoc Sacramentum variis aliis nominibus insignitur: dicitur, *Primo, Eucharistia*, hoc est, bona gratia, quia gratiarum omnium fontem, Christum continet. *Secundo, Synaxis, & Communio*, quia communicatione Corporis, & Sanguinis Christi Salvatori copulamur, & cum aliis Christi fidelibus in unum Ecclesie Corpus unimur. *Tertio, Viaticum*, quia Christianis in periculo mortis constitutis ministratur, ut viam, quæ ducit ad vitam, in extremis momentis, infinitis periculis septam, inoffenso pede pereurrant.

34. *Quæritur, an Sacrificium Missæ ex opere operato remittat penas existentibus in Purgatorio pro illis oblatum?*

Resp. Affirmative, hoc est de fide tenendum ex Trid. sess. 22. cit. can. 3. ubi: *si quis dixerit, Missæ Sacrificium tantum esse laudis, &c. vel solum prodesse sumentis: neque pro vivis, & defunctis, pro peccatis, penis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus offerri debere, &c. & cap. 2. quare non solum pro fidelium vivorum peccatis, penis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus: sed, & pro defunctis in Christo, nondum ad plenum purgatis, ritè juxta Apostolorum traditionem offerretur. Videlib. & cap. cit.*

Ubi num. 14. habes distinctionem triplicis fructus ex opere operato in Sacrificio. *Generalissimi* pro tota Ecclesia. Qui dici potest infinitus Syncategorematicè, quatenus cum debeat Fideli- bus omnibus, non minuitur ex ipsorum numero, adeo ut minus de eo singuli percipiant, quando numerus Fidelium

est major, & plus, quando est minor. Nam, ut notat Bord. *op. posth. cap. 9. n. 1.* unicuique fideli capaci applicatur certa portio, soli Deo nota, sic, ut in concursu hujus sanctæ participationis unus alteri non præjudicet.

II. *Specialissimi, seu personalis* pro ipso Sacerdote, qui, utpote personalis, est personæ affixus; & propterea alteri inapplicabilis contra Bordonum *cap. 8. num. 40.* asserentem adversus Pasqualigo postea Sacerdote alteri applicari, gratis tamen, & sine ulla mercede privando se illo. Quod meo videri non videtur stare cum hoc, quod sit personalis, & personæ celebrantis ex Christi institutione affixus, & determinatus.

III. *Specialis, seu mediæ*, qui debetur ei, pro quo, vel quibus Missa applicatur: iste diminuitur in singulis, ita quod Missa minus prodest singulis, cum pro pluribus applicatur, ac prodest uni, cum solum pro ipso uno sacrificium offertur: unde, quo participantes sunt plures, eo minores fiunt portiones ex eodem fructu, in eas distributo, & ita necesse est, ut singuli quid minus participent. Hinc est. Quod pro unica Missa Sacerdos non potest plura stipendia recipere, & eodem omnibus satisfacere juxta dicta *loc. cit.*

35. *Quæritur, quid sit applicare sacrificium alteri?*

Resp. Est sicut à Sacerdote offerri Deo pro eo, pro quo, vel ex charitate (ut cum nullum accepit stipendium) vel justitia, ut, dum stipendium accepit, Missam celebrat.

36. *Quæritur, an Missa mali Sacerdotis tantum valeat, quantum innocentis?*

Resp.



Resp. Affirmativè, ex opere operato, ut ibi n. 5. improbitas enim Sacerdotis non potest inficere sacrificium à Christo institutum, quin efficaciter operetur, & applicet meritum passionis ejus eis, pro quibus applicatur, si obicem non invenerit. Nam in eo Christus, Deo infinitè gratus, est principalis offerens, & res oblata, lege Trid. sess. cit. cap. 2. ubi: *in d. vino hoc Sacrificio, quod in Missa peragitur, idem ille Christus continetur, & inveniunt immolatur, qui in Ara Crucis semel se ipsum crucentè obtulit: & infra: una enim eademque est hostia: idem nunc offerens Sacerdotum ministerio, qui se ipsum tunc in Cruce obtulit, sola offerendi ratione diversa. Et facit, quod habet sess. 7. can. 12. de Sacram. in gen.*

37. Quæritur, post consecrationem moritur Paulus Sacerdos, alius ei substituitur, petitur, an iste possit Missam applicare pro suo arbitrio?

Resp. Negativè, quia præsumitur, Paulum Sacrificium applicasse; communiter enim applicatio fit ante consecrationem in memento vivorum. Tum quia Sacerdoti substituto à Rubric. Miss. tit. 10. de defect. in minister. aliud non conceditur, quàm, ut Missam, expleat ab illo loco, ubi ille desit.

38. Quæritur, an Crematio Thuris, Cera, Olei, Aspersio aquæ benedictæ in honorem Dei facta, sint Sacrificia?

Resp. Negativè, licet enim propter eorum immutationem, & destructionem videantur aptæ ad protestandum Deum esse Authorem vitæ, & mortis, tamen, quia ad hoc non sunt instituta ex potestate Christi, Ecclesiæ collata, sa-

cificia non sunt. Verum itaque, & unicum Sacrificium in lege nova est illud Altaris, omnium Sacrificiorum consummatio, & perfectio. Trid. cit. cap. 1. Illæ sunt solum Religiosus ritus, & caremoniz Sacre, sed non sacrificia.

39. Quæritur, an celebrans sine notitia rubricarum peccet mortaliter.

Resp. Affirmativè, quia exponit se periculo errandi in materia gravissima, ut est Sacrosanctum Missæ Sacrificium, vide dicta lib. 1. c. 28. in fini, ac Bullam B. Pii V. appositam in fronte Missalis, & Trid. sess. 22. de Sacrif. Miss. can. 7.

40. Quæritur, an Sacerdos existens in mortali, & administrans Eucharistiam fidelibus, mortaliter peccet, nisi prius vel confiteatur, vel actum perfecte, contritionis eliciat?

Resp. Affirmativè, habetur ex D. Th. in 4. dist. 24. qu. 1. art. 2. §. ad 5. quest. ad 4. ubi hæc sunt: *dicendum, quod quando cumque exhibet se in aliquo actu, ut Ministrum Ecclesiæ, mortaliter peccat: & toties mortaliter peccat, quoties hujusmodi actum facit. Sacerdos autem in ministranda Eucharistia, se habet, ut minister Ecclesiæ, & actum suo Ordini deputatum exerceat. Habetur ex Rituali Romano tit. de Sacrament. administrat. Ideo debet saltem per contritionem perfectam se ad statum gratiæ reducere, ex v. libi dictis.*

41. At quæritur, an peccent, qui scientes Sacerdotes esse in mortali, ab eodem Eucharistiam accipiunt?

Resp. Est procedendum cum distinctione, quàm exhibet sequens D. Th. doctrina loc. cit. ad 3. ubi: *dicendum, quod quamdiu minister Ecclesiæ, qui est mortali,*

(S s s s) 3 li,



li, ab Ecclesia sustinetur, ab eo Sacramentum recipere, ejus subditus debet, quia ad hoc est ei obligatus: sed tamen propter necessitatis articulum non est tutum: quia cum induceret ad aliquid sui Ordinis exequendum, durante tali conscientia, quod ille in peccato mortali esset; lege dicta lib. 1. cap. 10. num. 8. & sup. cap. 1. num. 14.

42. Queritur, an Subdiaconus, vel Diaconus in servientes in Missa Sacerdoti, si sint peccato mortali gravati, & ab eo, vel per Confessionem, aut contritionem perfectam non se emendant, mortaliter peccent?

Resp. Affirmative ex eodem. S. Doctore ibid. ad 5. qu. ubi: quod lex praecipit, ut homo iuste ea, qua sunt iusta, exequatur: & ideo quicumque homo, quod sibi competit ex ordine, facit indignè, quod iustum est, injustè exequitur, & contra preceptum legis facit, ac per hoc mortaliter peccat. Quicumque autem cum peccato mortali aliquid sacrum Officium pertractat, non est dubium, quin indignè illud faciat: unde patet, quod mortaliter peccat: & ex his ad dubium.

43. Sed petitur, An applicatio Sacrificii fieri debeat ante consecrationem in primo memento, vel ante; an verò applicari possit etiam in secundo memento?

Resp. Res est sub lite: utrinque sunt Doctores: resolutio pendet ab eo, an Sacrificium essentialiter consistat in sola consecratione utriusque speciei; an verò etiam communio, & consumptio hostiae, quae fit à Sacerdote pertineat ad illius essentiam: qui hoc secundum tenent apud Dianam Coord. 10. 2. resol. 53.

tradunt posse Sacrificium applicari, etiam in secundo memento; pro qua sententia Fagnan. in 3. ad cap. Cum creatura de celebrat. Missar. nu. 19. hac habet. Juber enim Canon in singulis Missis vari pro Defunctis ut in cap. penult. de consecrat. dist. 1. Cui precepto ab universa Ecclesia satis fit per preces in secundo memento, in quo dicitur, ipsis, Domine, & omnibus in Christo quiescentibus. Et ita S. Congr. Concilii intellexit decretum cap. 4. ses. 25. in illis verbis Commemoratio fiat: censuit enim posse satisfieri per intentionem applicationis Missarum per preces in secundo memento, & per collectas in illis Missis, in quibus collecta fieri possunt. Nos verò quia supra nu. 29. cum D. Thoma diximus Sacrificium essentialiter consistere in consecratione utriusque speciei, dicimus applicationem Sacrificii debere fieri ante ipsam consecrationem; ratio est, ut ait, Turrinus directior. Sacrificant. p. 1. sect. 3. cap. 5. ad fin. quia applicare Sacrificium nil aliud est, quam offerre actionem Sacrificandi in obsequium Dei; Sed in hac opinione actio sacrificandi transit, quia in consecratione consistit, & fructus Sacrificii non potest stare in suspensio. Ideo Sacerdos, qui, vel ex iustitia, vel charitate Sacrificium pro vivente, vel pro defuncto offert, & optat meliori modo, quo potest, prodele, tutiorem amplectatur partem; quam si ex iustitia celebrat, tenetur sequi, quia agitur de damno tertii; nec debet applicationem incertam reddere pro certo stipendio. Sed, si ex charitate celebret tutiorem partem etiam sequatur, ut prudenter agat, & profit; ut etiam loc.



cit. tenet Diana, & Quarti ad Rubric. Missalis appendix de Sacrific. q. 2. punct. 11. dixit consulendum esse, ut applicatio fiat semper ante consecrationem.

44. At petitur. *An intentio applicativa Sacrificii debeat esse necessario actualis, vel virtualis, an vero sufficiat habitualis?*

Resp. cum Quarti cit. punct. & Diana ibid. resolut. 51. & 52. Felice examen ordinand. to. 3. p. 1. cap. 2. nu. 237. Quod sufficit habitualis, licet enim juxta dicta lib. 3. cap. 3. n. 87. intentio habitualis non sit satis ad efficiendum Sacramentum, vel Sacrificium, quia ad hoc requiritur intentio passiva, & voluntas imperans potentis externis operari (quod non potest convenire intentioni non perseveranti actualiter in se, vel virtualiter in aliquo effectu sui) sufficit tamen ad applicandum valorem, seu fructum sacrificii faciendi prout, vel pluribus juxta conventionem cum Benefactore factum, tum ex alia intentione actuali, vel virtuali; etenim ad applicandum fructum Sacrificii non est necessaria intentio factiva Sacrificii ex alia faciendi, movens ad sacrificandum, & respiciens fructum, ut effectum; sed sufficit, ut respiciat illum, ut objectum, ad quod sufficit voluntas non factiva, sed volitiva, qua donem, vel transferam ipsum fructum; quod anticipatè potest fieri; ita possum hodie applicare Sacrificium, quod cras, vel infra aliquos dies celebrabo, manebitque ei applicatum, licet de eo nihil amplius cogitem, modò non habeam voluntatem contrariam ante celebrationem, quia voluntas in tali casu non debet movere me ad aliquid ulterius

operandum; sed satis est, ut ego cum intentione actuali, vel virtuali sacrificem.

Concordat Gobat Theol. experiment. de Sacrament. tr. 3. cas. 5. sect. 3. nu. 162. Abellii tamen Medull. Theol. p. 2. cap. 1. de Sacrament. sect. 11. §. 5. num. 5. requirit actualem, si non adsit virtualis; propterea actualis est consulenda, vel virtualis habenda. Videri possunt Rubricæ Missalis tit. de can. Mis. usque ad consecrat. & §. sequent. Memento tamen, quod Memento, prout in Canone, non est momento peragendum.

45. Sed quid, si Missa ex oblivione nulli applicaretur quoad fructum merendum ex opere operato, cumam censendus ille fructus?

Resp. In casu, sicut, dumis, pro quo Sacrificium applicatur, fructu non eget, vel est incapax, remanet in thesauro Ecclesie. Gavant. p. 2. tit. 8. nu. 3. & Felix num. 241.

46. Si autem quæras, an fructus ille merendus, qui debetur ei, pro quo Missa applicatur, sit infinitus. Videas dicta Offic. Cur. Ecclesiast. cap. 10. nu. 54. & 55. Ubi diximus esse infinitum ex parte Christi, seu in actu primo; aut in radice, ut ait Gavantus; vel quoad sufficientiam, ut alii loquuntur; finitum verò in actu secundo, & ex parte applicationis, actualis influxus, & effectus producendi: ad effectum enim finitum applicatur. Quod oritur ex mera voluntate Christi, cujus interpretes est Sancta Mater Ecclesia, qua pro eadem re plures Missas offerre consuevit. Id autem Christus voluit, ut per iteratas oblationes frequentius recoleremus memoriam mortis, quam pro nobis in Cruce sustulit.



ruit. Ulterior ratio est, quia Sacrificium ex opere operato, seu ex vi institutionis à Christo factæ habet vim applicandi nobis merita, & satisfactiones Christi: eaque alicui applicat, cum à Sacerdote pro eo celebratur. Congruum autem fuit, ut nobis applicaret modo finito, ut sapius à Fidelibus frequentaretur. Aliàs nec Legata relinquerentur, nec Capellaniz erigerentur, nec frequens esset augustissimi Sacrificii oblatio. Felix cit. num. 134.

Et hic notandum cum Mauro *Theol. tom. 3. lib. 12. qu. 207. num. 9.* distinguente in Sacrificio effectum generalem, & specialem ex opere operato, quod effectus generalis non minuitur in singulis, ex eo, quod Sacrificium applicetur pro pluribus; specialis verò in singulis minuitur, ut dixi à nu. 34. Ideo cum obligamur applicare Missam uni tantum, obligamur ad illi applicandum totum hunc effectum specialem, licet effectus generalis juxta formam Canonis (*in primis, &c.*) omnibus æquè applicetur. Et statim subdit. Hinc patet: quare, qui accipit elemosynam pro Missa uni applicanda, non potest illam quoad fructum specialem applicare alteri; sed accepta elemosyna, vel pacto inito, tenetur ex justitia illi quoad eum fructum totum applicare, aliàs non satisfacit suæ obligationi; quoniam fructus ille minuitur pro eo, si sacrificium applicetur, etiam alteri. Hæc ex allegato, & cum eo Scotista Poncius, & Herinc.

47. Quaritur. *Sacerdos N. exponit Confessario, sum indoctus, nec intelligo particulam illam in Missis Defunctorum: libera, &c. de panis inferni, &*

de profundo lacu: de ore leonis, ne absorbeat eas Tartarus, ne cadant in obscurum, &c. prout cum cerebro, vi possum cogitationem de damnatis depellere, suggerentem eos quoque sacrificiis juvari. Quid Confessarius est futurus?

Resp. I. Quod pro damnatis sacrificium offerri non potest, sive cum peccato mortali actuali, sive cum originali decesserint, ut expressè docuit Augustinus lib. 3. de anima, & ejus orig. capit. 12. Noli credere, ait, nec dicere, nec docere Sacrificium Christianorum pro iis, qui non baptizati de corpore exierint offerendum, si vis esse Catholicus. Ibi S. Doctor voluit revocare ab errore eos, qui utique catholicè tenebant parvulos nasci peccato originali infectos, sed hæreticè postea asserabant eos potuisse salutem consequi, licet decessissent sine baptismo, modò pro eis sacrificia applicarentur, in quo omninò errabant.

48. Quod dictum est de parvulis sine baptismo defunctis, ut eis non proficiat sacrificium, valet, & de adultis mortuis in peccato mortali; omnes enim sunt irreconciliabiles hostes Dei, & in termino panis æternis ab irrevocabili Dei judicio additi.

II. Quod Infernus idem est ac locus subterraneus circa centrum terre, ubi, & damna torquentur, sinus erat Abrahæ, & est Purgatorium, ac Limbus peccatorum in originali peccato defunctorum, ut notavit Tirinus *comment. in Scriptur. to. 2. contr. 4. nu. 16.* quæ loca sunt distincta, & diversa; Hinc verba illa, *Libera eas de panis Inferni significat*, ut Deus virtute Sacrificii liberet



de Purgatorio animas justorum, qui in eo subeunt pœnas pro peccatis remissis, vel venialibus, pro quibus hic viventes plenè non satisfecerunt.

III. Quòd *Lacus* aliquando sumitur pro carcere. *Danielis 6. Miserunt eum in lacum leonum. Genes. 40. Hic innocens in lacum missus sum.* Unde Purgatorium metaphorice carcer dicitur, & ab isto carcere oratur Deus, ut animas Fidelium in eo existentium liberet.

IV. Quòd *Leo* in Scriptura sepè sumitur pro Diabolo; *Prima Petri 5. Anima enim purgantes igne infernali torquentur, & à Demonibus tantò acrius, quantò citius exire debent de loco tormentorum.* Hinc verba illa *de ore Leonis*, idem significant, ut eas Deus liberet de viribus Diaboli. *Turrin. cit. par. 3. sect. 3. cap. 3.*

V. Quòd *Tartarus* est profundissimus inferorum locus, *Laurentii Amal. onomast.* & licet aliquando accipiatur pro inferno damnatorum, *2. Petri cap. 2.* Hic tamen ejus nomine venit Purgatorium per *Gobat cit. num. 173.* Quare, *ne absorbeat eas Tartarus*, sensus est, fac, Domine, ne Purgatorium eas amplius detineat; quem sensum habent alia, *ne cadant in obscurum*: hoc est, ne, per actò hoc Sacrificio, permittas adhuc eas in obscuris terræ carceribus cremari. *Sed miser Sanctus Michael representet eas in lucem sanctam*: hoc est, fac, ut per hoc sacrificium pœnas debitas exsolvant in totum, ut hinc plenè mundatas eas S. Michael ducat in lucem cœlestis gloriæ.

Quocirca utiliter, & fructuosè pro animabus existentibus in Purgatorio *S. Mattheucci Cuncta Confess.*

sacrificium applicatur; præcipuè ut est satisfactorium, ut à peccatis, hoc est, peccatorum panis solvantur. *Trident. sess. 22. cap. 2. & dixi supr. num. 34.*

49. Quaritur, *an Sacrificium possit applicari Infidelibus, & hereticis viventibus?*

Resp. Eis directè non licet illud applicare, quia cum non sint membra corporis Ecclesiæ, de ejus suffragiis participare nequeunt; Sicut enim quoad fructum generalissimum, & intentione generali est Sacrificium offerendum *pro omnibus orthodoxis, atque catholica, & Apostolica fidei cultoribus*; & etiam *pro omnibus in Christo quiescentibus*, ut ex *Canone*; ita intentione speciali quoad fructum medium applicandum est pro unitis, & non præcis ab Ecclesia, ac fidelibus defunctis. Unde dixit *Augustinus cit. lib. de anima, cap. 9. Quis enim offerat Corpus Christi, nisi pro eis, qui membra sunt Christi?*

50. Indirectè tamen pro illis, & excommunicatis non toleratis licitè Sacrificium offerri potest; quatenus scilicet offertur pro incremento, & exaltatione Sanctæ Matris Ecclesiæ, qua per conversionem Infidelium, & hereticorum, ac resipiscenciam censuratorum maxime fiunt, ut dixit *Abellii cit. §. 4.*

51. Potest tamen Sacerdos in Missa privatim pro Paganis, Judæis, & Hæreticis orare. *Gavantus cit. & Durandus de Ritib. Eccles. lib. 2. cap. 33. num. 20.* Et habetur ex *Augustino in psal. 65. num. 5. ubi ait: quicumque in Ecclesia estis, nolite insultare eis, qui non sunt intus; sed orare potius, ut intus sint.* Et *Epist. 217. cap. 7. ad Vitalem. Ubi*

(T t t) audic-



*audieris Sacerdotem Dei ad ejus Altare populum hortantem ad Deum orandum, vel ipsum clara voce orantem, ut incredulas gentes ad fidem suam venire compellat, non respondebis, Amen? Licet enim isti de communibus Ecclesie suffragiis participare non possint, quia cum societate non communicant, non est tamen vetitum, ut quis pro illis, precibus privatis orare valeat.*

Eadem ratio probat de excommunicatis non toleratis, ut sunt publici Clericorum percussores, & nominatim excommunicati denunciati, juxta constitutionem ad evitanda Martini V. quam refert lib. 2. cap. 35. num. 16. vel ita notorie excommunicati, ut nulla possit tergiversatione celari, aut juris suffragio excusari, ex const. Leonis X. *Primitiva sub la 20. §. 24. Bullar. 10. 1.*

§ 3. *Quæritur, an Sacrificium applicari possit quoad fructum medium pro existente in mortali?*

Resp. Affirmative, quia ei prodest, ut est impetratorium auxiliorum ad conversionem; ad quem fructum dumtaxat præsumitur habere consensum implicitum, Felix num. 239. Dicitur, ut est *impetratorium*, quia ei pro tunc non prodest, ut est satisfactorium pro pena; ut enim pena peccati relaxetur, debet quis esse in gratia sanctificante constitutus, alias ponit obicem quoad istum effectum; nam ut ista remittatur, debet antea culpa esse remissa. Abellii

§ 4. *Quæritur, an Sacerdos scienter celebrans in Ecclesia polluta sit suspensus, vel irregularis?*

Resp. Non est ipso jure suspensus, sed est suspendendus, cap. *Is, qui de sent.*

*excom. in 6.* Nec est irregularis, ut dicit Off. Cur. Ecclesiast. cap. 7. n. 8. quia pollutio Ecclesie non est censura: peccat tamen mortaliter.

Ecclesia autem polluitur, I. Per homicidium voluntarium, & injuriosum, vel saltem contra reverentiam loco sacro debitam commissum; per mortem nimirum Judicis sententia in Ecclesia illatam, licet sit absque sanguinis effusione.

II. Per humani Sanguinis voluntariam, & injuriosam effusionem, non quidem ex naribus fluentem, sed ob percussorem injuriosam in ea factam, etiam si periculum mortis non subsit.

III. Per illicitam copulam, aut humani seminis effusionem, ac publice notam, cap. *significasti de adulter.* adeo ut in prioribus etiam casibus ad violationem requiratur notorietas actuum talium, quibus violata fuit Ecclesia; & ab eo tempore censeri debet polluta, quo per rei evidentiam, aut rei confessionem innotuerunt delicta, quibus Ecclesia polluitur.

An autem per copulam conjugalem polluat Ecclesia? Utrique sunt DD. Sed omnes excipiunt casum necessitatis, quo scilicet conjuges diu in Ecclesia coniugii morari debent, ut ibid. Notavius. 10. Pinhing. compend. lib. 3. tit. 40. §. 3. De la Crux direct. consi. de Sacrif. Missa 93. num. 3.

IV. Per sepulturam hominis excommunicati non tolerati, & vitandi: & per sepulturam hominis infidelis & non baptizati; quibus casibus exhumationem debet talis sepulchri cadaver, ac feras proici, cap. *Consuluit de consecrat. Eccles.* In istis casibus violatur Ecclesia per



per eorum sepulturam, licet culpa nulla fiat, quando in prioribus culpa requiritur. Vide *loc. cit.*

55. Missa celebrari debet in Altari lapideo ab Episcopo consecrato, *capit. Nullus Presbyter 1. dist. cap. Altaria si non ibid.* Vel ad minus debet esse tabella lapidea ab Episcopo consecrata tantæ magnitudinis, ut pedem Calicis cum Patena capere possit, ut *praxis docet, & habetur ibi num. 21.*

56. Missas celebrare non licet in Ecclesia etiam consecrata, si violata, aut polluta fuerit, nisi prius reconcilietur ab Episcopo. *Abellii cit. §. 8. num. 4.* Nec in noviter erecta potest, nisi saltem præcedat simplex benedictio ipsius ab Episcopo, vel de ejus licentia à simplici Sacerdote facta, vel saltem ejus permisso. *Piasc. prax. p. 1. cap. 2. art. 4. nu. 4.* Ex privilegio verò, aut dispensatione Papæ potest celebrari in Oratorio privato non benedicto. *Felix nu. 318.* Cujus generis sunt illa, quæ à Sancta Sede conceduntur nobilibus in propriis domibus; sed priusquam pro executione Brevis Episcopus concedat licentiam celebrandi Missam, debet visitare locum, an sit aptus, & decens, ut dixi *Offic. Cur. cap. 10. §. 3. nu. 77. ubi num. 87.* notavi, quibus diebus non possit in eis celebrari, & *num. 75.* quinam audientes in eis Missam satisfaciunt præcepto de Missa audienda; & de oratoriis DD. Cardinalium, & Episcoporum.

57. Cum extra Ecclesiam tempore necessitatis, ut terræ motus, in castris, &c. Missa celebranda est, est obtinenda licentia ab Episcopo, si facile adiri potest. *Abellii citat. num. 3.*

58. Extra diem Nativitatis Domini plures unica non possunt Missa celebrari, *cap. Consulisti de celebrat. Missar. contra Ameno de panis. tit. 8. §. 3. num. 29.*

59. Celebrandum est cum vestibus, benedictis ab habente potestatem, ad eò ut sit ex Toletò mortale cum ipsis non benedictis, aut notabiliter immundis; & laceratis celebrare.

60. Vestes benedictionem perdit, cum notabiliter franguntur, ut non sint aptæ ad decentem usum, ad quem benedictione destinantur.

61. Calices verò, & Patenæ consecrationem amittunt cum notabiliter sunt exaurata ea parte, qua contingunt Corpus, & Sanguinem Christi; egentque nova consecratione, cum de novo ea parte deaurantur, ut idem *Abellii*; & ego *cit. cap. 7. Off. Cur. num. 22.* Contra Felicem *num. 332.* Ubi contra praxim Ecclesiæ scripsit, Calicem deauratum non esse iterum consecrandum, si sit materiæ aptæ. Nec ejus ratio concludit, quæ dicit per deurationem novam non amittere consecrationem: quoniam aurum totum, in quo fuit prior consecratio facta, remotum est, & novum in totum appositum.

62. Sacerdoti non licet sacrificare, si nullus sit, qui ministret urceolos, & respondeat, *cap. Hoc quoque dist. 1. de consecrat.* Minister debet esse vir, non fœmina. Unde *Suarez, & Sotus* apud *Abellii §. 8. nu. 9.* Satius esse judicant, si urgeat necessitas Missam absque ministro celebrare, quàm fœminam ad Altare respondentem, & ministrantem adhiberi. Dicitur *ad Altare*, quia nihil

(Ttt) 2 vide-



videtur ob stare, ut notavit idem Suarez apud cit. & Felix num. 343. Quod in Monasteriis Monialium, Sanctimonialis, aliqua ex loco remoto respondeat celebranti; hoc ex ipsis refero; sed ab eis peterem, quis ministrabit urceolos? ergo adhibendus est vir.

63. Queritur, Sacerdos celebravit centum Missas sibi à Petro commissas, fide prestata de stipendio persolvendo, quod postea solvere detrectat; Inmerca alia Missa ab eodem ipsi commendatus, stipendio anticipatè soluto; petitur, an Sacerdos possit pecunias receptas sibi retinere in compensationem antiqui sui crediti?

Resp. Negativè, quia pecuniæ illæ, ut subsunt novo contractui, & ex mutua conventionione partium sunt data, & accepta; non nisi cum novo onere, & ad effectum alium diversum ab extinctione debiti antiqui; & ex tunc alterius conditionis esse incipiunt; & idcò à nullo privata auctoritate nequeunt ab onere suscepto occultè separari. Ut optimè De la Fuente Hurtado *Theol. re. dissert. 23. cap. 6. nu. 56.* Ubi nu. 55. tradit, quod regula generalis fit, ut nulla opinio speculative probabilis licitè ad praxim deducitur, cum usus eius vetatur lege certa charitatis obedientiæ, vel justitiæ, aut cuiusque alterius virtutis, ut est ex terminis notum, & agendo de usu ipso compensationis occultæ est inter DD. receptum. In casu autem lex satis certa justitiæ compensationem vetat.

64. Sed quid, si Sacerdos pecunias sibi datas titulo novi stipendii, ostenderet exterius se illas acceptare, & obligationem suscipere dicendi Missas, pro

quibus confertur, interius autem contrarium animum haberet, & potius ea veller accipere per modum compensati-  
nis debiti Antiqui?

Resp. Modus iste contrahendi est omninò injustus, idcò reprobandus, ut potè à priori debito omninò independens; & licet debitor injustè agat non solvendo antiquum debitum; non idcò creditori licet aliam injustitiam facere, ut creditum suum compenset. Petrus enim privaretur valore, ac fructu, quem iure optimo sperabat sibi, aut suis ex effectiva oblatione sacrificiorum, quæ titulo oneroso commendavit, non commendatus huic, sed alteri, à quo non deciperetur. Idcò hic ex allegato notandum, quòd in contractibus onerosis, qui alium decipit, & decipiendò est causa vel gravis damni emergentis, vel magni lucri cessantis, sua fictione adversus justitiam peccat, & utrumque tenetur restituere.

Ceterum ipse Petrus tenetur ad solutionem antiquioris debiti, & reparandas expensas, quas Sacerdos fecisset in recuperando stipendio illo promisso; nec posset Sacerdos damnum sibi compensare minuendo numerum Missarum, pro quibus jam pecunias accepisset, contra Felicem num. 258. propter rationes superius ponderatas.

65. Ponitur. An si capitale in totum pereat, vel ea deteriores, ut fructus non sufficiant ad justum stipendium, habens onus celebrandi in primo casu possit missas omittere; & in secundo possit eas reducere ad ratam justè stipendii?

Affirmat Felix num. 259. appellans Bordonum, Averlam, & alios, Negat Tam-



Tamburinus, quem sequor ob decreta S. Congr. Concilii in const. Nuper Innoc. XII. De celebrat. Missarum ad primum, & tertium, ib. videnda. Nec degit, quod ex allegatis ipse refert, nimirum ea decreta loqui de stipendio tenui scienter acceptato, & pariter de stipendio incongruo scienter recepto post congruam taxam ab Ordinario factam; Nam sensus decretorum videtur prorsus absolutus. Tum quia in Constitutione prohibetur omnibus privatis personis declaratio, & interpretatio Decretorum; sed in casibus particularibus recurritur ad Sacram Congregationem Concilii pro resolutione, & ita praxis servat, & cum lex loquatur, speculationes debent filere. Cetera videantur in d. Constitutione, & cap. 6. lib. 1. & loc. cit. Offic. Cur.

## §. III.

*Constitutio Innocentii XII. super celebratione Missarum.*

Nuper à Congregatione Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum prodierunt Decreta tenoris infrascripti, videlicet.

„ Alias super celebratione Missarum,  
 „ ac prohibitionem illas moderandi, seu  
 „ reducendi absque Sedis Apostolica li-  
 „ centia, nec non super eadem oneribus  
 „ perpetuis suscipiendis, & Religi-  
 „ osorum numero ultra redditus,  
 „ & consuetas elemosynas locorum  
 „ Regularium non habendo, emana-  
 „ runt ab hac Sac. Congregatione S. R.  
 „ E. Cardinalium Concilii Tridentini

„ Interpretum, auctoritate per fel. rec.  
 „ Urbanum Papam VIII. illi specialiter  
 „ attributa, quam plura Decreta teno-  
 „ ris sequentis.

„ §. I. Cum sæpè contingat in quibus-  
 „ dam Ecclesiis, tam magnum Missarum  
 „ celebrandarum numerum, ex variis  
 „ Defunctorum relictis, aut piorum ele-  
 „ mosynis impositum esse, ut illis pro  
 „ singulis diebus præscriptis nequeat  
 „ satisfieri, & tamen nova onera Missa-  
 „ rum in dies suscipiantur: indeque  
 „ fiat, ut depereant piæ Testamentum  
 „ voluntates, obstricta Benefactoribus  
 „ fides violetur, Defunctorum animæ  
 „ suffragiis priventur, Ecclesiis debitus  
 „ subtrahatur cultus, ac Christi fideles  
 „ gravi scandalo affecti, plerumque à si-  
 „ milibus charitatis operibus retrahan-  
 „ tur: Cumque his malis maximum inter  
 „ cetera fomentum præbeat, aut quod  
 „ ii, qui Missas supra vires celebrandas  
 „ suscipiunt, sperent illas brevi ad pau-  
 „ ciorem numerum à Superioribus re-  
 „ ductum iri: aut quòd Ecclesiis, forte  
 „ pecuniarum absumpta, plerumque na-  
 „ da remaneant onera Missarum absque  
 „ ullo emolumento: aut quòd elemosy-  
 „ na præ illis celebrandis sit adeò tenuis,  
 „ ut non facile inveniantur, qui velint  
 „ huic se muneri subicere, & redditus  
 „ Ecclesiæ, aut Monasterii adeò exi-  
 „ gui, ut Sacerdos pro necessaria sua  
 „ sustentatione novis se oneribus ob-  
 „ stringere compellatur. Sacra Con-  
 „ gregatio Cardinalium Concilii Tri-  
 „ dentini Interpretum animadvertens  
 „ facturam se rem Deo gratissimam,  
 „ charitativè, ac iustitiæ maximè con-  
 „ sentaneam, si pro vitiis satagat,  
 „ hunc

(Ttt) 3

hunc